

UITGAVE VAN DE FOLKLOREVERENIGING

DE „WURF"

ZANDVOORT

OPGERICHT 1 FEBRUARI 1948

FOLKLOREVERENIGING
"DE WURF" ZANDVOORT-OPGERICHT 1 FEBRUARI 1948

Verenigingsorgaan van de folklorever."De Wurf"
Redactie: J.J.Koning,Schelpenplein 14,tel.16965
Jb.Paap,v.Lennepweg 14/1,tel.15967.
Losse nummers à f.1,- bij de Redactie verkrijgbaar.

EERSTE JAARGANG Nr. 2 - MEI 1982

Bedankt!

De reacties na het verschijnen van het eerste nummer van ons eigen verenigings-orgaan zijn ronduit g e w e l d i g geweest!

Ons bereikten vele,vele bewijzen van instemming en ook waren er woorden van lof voor de inhoud.Hieruit is gebleken o.a.,dat ons orgaan in een lang gevoelde behoefte voorziet. Aan allen,die zo positief reageerden,onze hartelijke dank!

Ook véél dank aan de adverteerders,die spontaan hun medewerking verleenden en die het ons nu mogelijk maken om dit blad met een gezonde financiering te onderbouwen!
Wij bevelen hen gaarne bij onze lezers aan!

En tenslotte dank aan de vele bezoekers (sters) van onze recente toneel-avonden.

De Wurf wil in Zandvoort gaarne blijven bouwen op al dit fijne medeleven vanuit onze bevolking.

Bedankt!

Redactie.

Jaarverslag 1981-82

Alweer kunnen we een jaar toevoegen aan onze vereniging,hoewel de golven af en toe hoog op laaiden.Ook dit jaar was onze vereniging zeer actief op verlei gebied wat betreft het volksdansen,schouwen,het bezoeken van festiviteiten,jubilea enz.Hieronder volgen diverse evenementen,waarbij onze Wurf vertegenwoordigd was:

25 April -Optreden in Wieringerwaard met een groep uit Zuid Afrika.
30 April -Medewerking dansgroep aan Koninginnedag op de Grote Krocht.
5 Mei -Dansen en schouw in de feesttent op terrein van Sterre der Zee.
30 Mei -Drachtenschouw op de Flevohof.
2 Juni -Aanwezig bij opening Nicolaasschool.
3 Juni -Opluistering ter gelegenheid feest spoorweg naar Zandvoort.
6 Juni - Vlaggetjesdag in Ymuiden.
11 Juni -Dansen in Huize "Margriet" in H'lm.
16 Juni -Schouw op 't strand t.b.v.Bejaarden.
20 Juni -Vertrokken we met een autobus naar het Folkloristisch Festival te Warffum op uitnodiging van het Hoofdbestuur. Groots opgezet met tentoonstelling en beurs.Een gezamenlijke optocht met alle deelnemers en groepen uit binnen- en buitenland.We kunnen terug zien op een goed geslaagde dag.
27 Juni -Medewerking verleend aan de Vrienden van het Scheveningse Museum met een schouw en volksdansen.
4 Juli -Onze eigen Folkloristische Manifestatie met een groot gevarieerd programma in samenwerking met Poppenmarkt en schilderijen van Emmy van Vrijberghe de Coningh.

Verder de botenbouwvereniging,de Reddingmaatschappij,het vervaardigen van glas in lood en de versiering was van Jan Molenaar.Er waren drie

Klederdrachtenschouw 1981 Flevohof

Bol, koffiedik of kaarten, wat zal het worden.

dansgroepen en verder veel klederdrachten uit alle delen van ons land.Mooi weer,goed geslaagd en veel publiek.

20 Aug. -Optreden in Huize "Margriet",Haarlem.
1-4 Oct. -Bedienen en volksdansen ter gelegenheid van het 5-jarig bestaan van het Casino in Zandvoort.
3 Oct. -Scholingsdag te Stompetoren.

1982.
14 Febr. -Districtsvergadering in Zuid-Schermer met gemeenschappelijke maaltijd en lezing over het Westfriese dialect.
19 Maart-Medewerking aan een modeshow ter plaatse.
23 Maart-Optreden in het Huis in het Kostverloren.

Medewerking werd voorts verleend aan de Openlucht-vismaaltijd van de V.V.V. en aan een schilderijen-tentoonstelling in het Casino met attributen van de garnalenvisserij en kleding. Ook waren we present op diverse recepties o.a. van Zandvoortmeeuwen,afscheid van de heer W. van der Moolen en de Nieuwjaarsreceptie bij de Burgemeester.

Tevens werd het toneelstuk "De Garnaelkoningin" in studie genomen onder regie van de heer A.Bos.Door het wegvallen van onze oudere kern,die door diverse omstandigheden niet meer beschikbaar was- op een enkele uitzondering na-moesten we met de jongere generatie /en ik moet zeggen niet onverdienstelijk werd dit opgevangen.

Ik wil van deze plaats alle niet meer spelende leden bedanken voor hun aandeel,dat zij geleverd hebben aan de vele toneel-uitvoeringen en de schouwen.

Hè, hè, het is voorbij!

Pruimtabak of Zondagscent?

Wullum: de mijne was lek".

En toen was de Strandweg....weg

Toen in het begin van de vijftiger jaren in het kader van de wederopbouw van Zandvoort een begin werd gemaakt met het egaliseren van onze historische Strandweg,hetgeen vele tongen (tevergeefs) heeft losgemaakt,bleek tevens,dat het er met de historische kennis van Zandvoort bij velen niet best voor stond...

Alhoewel diverse pers-organen zich met het dichten van deze "voorde" door de zandige duinen (vandaar de naam Z a n d v o o r t) bezig hielden,presteerde een in ons dorp verschijnend weekblad het zonder blikken of blozen te schrijven, dat de Strandweg geen enkele historische betekenis of achtergrond had...Deze brede afgang naar het strand zou in de tachtiger jaren van de vorige eeuw gegraven zijn op last van de heer Driehuizen, eigenaar van het gelijknamige hotel,om meer uitzicht voor zijn gasten op zee te krijgen....De Zandvoorters,die er aan gewerkt hebben kregen een beloning van f.1.-. per dag.

En deze zoete koek werd in Zandvoort nog geslikt ook want niemand greep de pen om deze barre leugen te weerspreken...op enkele sputterende raadsleden na.Maar ook dit heeft geen zoden aan de dijk gezet want alles moest immers wijken voor het pompeuze "wederopbouwplan".Dit plan, waaraan door alle mogelijke hoge en bouwkundig geleerde heren is meegewerkt en dat tenslotte werd samengevat in een lijvig boekwerk,heeft niet mogen verhelen,dat er van al die overdreven plannen (in de oorspronkelijke opzet) niets terecht is gekomen en we van al die heren nooit meer iets gehoord hebben...

Wel werd een aanvang gemaakt met het egaliseren van het bouwterrein aan het zeefront en daar heeft nog net de Strandweg het loodje bij gelegd...Op dat elfde ogenblik konden we deze voor Zandvoort zo historische weg wel vergeten... En was er dan een degelijke en doeltreffende verbinding tussen de Noord- en Zuidboulevard door onstaan

dan was er nogiets gewonnen,maar zelfs dát niet...
Vandaar,dat de echte Zandvoorters het verdwijnen van "hun" Strandweg nog altijd als een doorn in het vlees voelen.Maar aan de andere kant is het toch óók zó,dat de Zandvoorters zich in die dagen wel bijzonder hebben laten "inpakken" door hoog van de toren blazende plannenmakers en project-ontwikkelaars,die zich niet ontzagen om het oude Zandvoort in dit rapport,(van Mei 1947),als volgt te typeren:

-zo zal dan het rommelige en leelijke aspect
-van het oude Zandvoort kunnen worden verge-
-ten en onder kundige leiding iets fraais
-verrijzen,dat ongetwijfeld de aandacht,ook
-van het buitenland,zal trekken,zowel om het
-architectonische en aesthetische uiterlijk...

Dit werd geschreven door W.E.Boerman,Voorzitter der commissie van onderzoek inzake de Wederopbouw van Zandvoort.

Denigrerende uithaal....

We mogen in deze dagen dan wel schouder-ophalend aan deze protserige taal voorbijgaan,maar het was dan toch maar een denigrerende uithaal naar dat oude Zandvoort van vroeger.Waar we nu historische toneelstukken van spelen en nostalgische foto-exposities van organiseren....En lezen van druk bezochte dia-avonden omdat dat oude Zandvoort van vroeger toch zo onvergetelijk is...

Dat "leelijke" aspect van het oude Zandvoort was om de drommel niet "rommelig",het ademde sfeer en bezonkenheid.Het representeerde de geest van een armelijke,eenvoudige,maar hard werkende vis-sersbevolking.Tenslotte is Zandvoort n i e t ge-bouwd als badplaats,maar als een beschutte woon-stee voor vissersgezinnen!

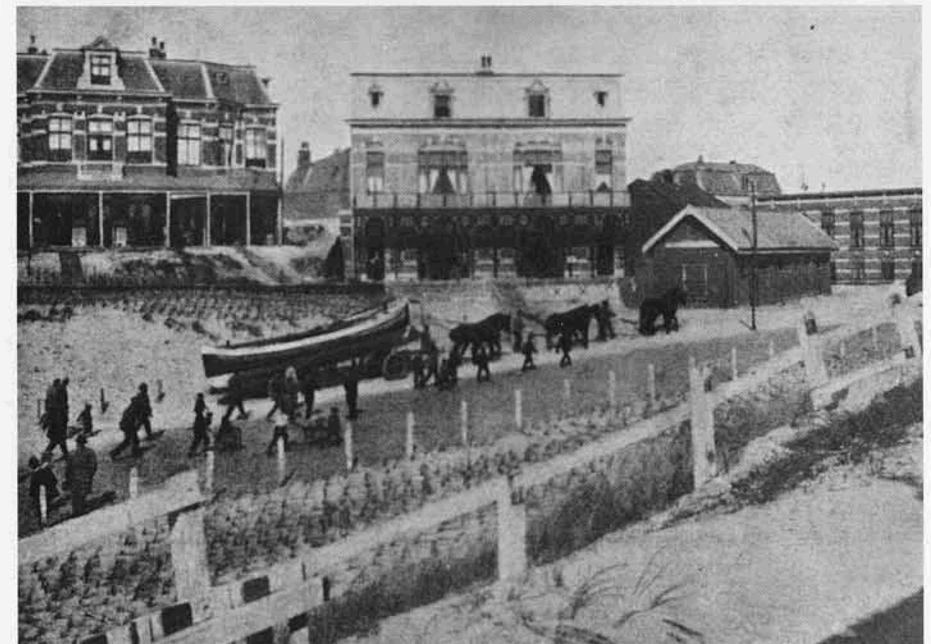
Genoeg hierover want we zouden het over de Strand-weg hebben.Van oorsprong een doorgang vanaf het strand door de zeereep.De naam van deze "voor-de" komt al in de 13-e eeuwse stukken voor.
In 1305 verhaalt de Rijmkronieker "Melis Stoke" reeds de landing van Witte van Haemstede en als deze doorgang (kijk eens naar de achter-pagina van ons blad) er niet geweest was,had

hij beslist de reis van "Zericzee" naar hier niet gemaakt...om de Vlamingen bij het Manpad (Benne-broek) op hun falie te kunnen komen...

Vis-aanvoer.

Door de eeuwen heen is h i e r de aanvoerplaats van de vis geweest,die de Zandvoortse vissers met hun bomschuiten uit de Noordzee haalden.
Duizenden kilo's schol,poon,haring,schelvis en kabeljauw (-!-),nog afgezien van de garnalen, zijn over de Strandweg naar het lage dorp gesjouwd om verwerkt te worden.Hier tuurden onze visser-lui "op de Wurf" bij slecht weer over een rauwe zee als ze niet varen konden.Ook de "redschuur" van de (toen nog) N.Z.H.R.M. stond op de Strand-weg,zodat de reddingboot langs de kortste weg het strand kon bereiken.In 1904 is dit ge-bouwtje gesloopt omdat er intussen aan de Zee-straat een nieuwe behuizing voor boot en tui-gage was gebouwd.

Tegen het einde van de vorige eeuw is de Strandweg geleidelijk aan bebouwd met winkels

De reddingsboot op de Strandweg

en etablissementen,waar het goed toeven was. Toen Zandvoort zich eenmaal tot badplaats had ontwikkeld (na 1880) is er geleidelijk aan een sterker accent komen te vallen op de kop van de Kerkstraat en de Strandweg.Vooral toen trein en tram (1899) steeds meer stedelingen naar Zandvoort brachten is de Strandweg de min of meer "klassieke" weg naar het strand geworden. En wie herinnert zich niet de Bodega's Petrovitch en Jb.Mustert met hun fraaie terrassen en vrolijke strijkjes? En wie kocht er niet ooit een heerlijk ijsje (spatsie) bij Jb.Draijer (Jaap Oorlog)?

Jarenlang stond onder aan de Strandweg de bejaarde Floor "de Bokkum" met zijn vrouw,Arendje van der Mije,met hun wagen met fruit en "lekker zuur".Bovenaan stond de bekende fruithandelaar Kemp van het Schelpenplein en ook de wagen met strand-artikelen van "Pottekees"....

Pijn in het hart...

't Is alles historie geworden.De beelden van weleer zijn vervlogen.Ja,op een dia-avond over oud-Zandvoort is er nog altijd een weemoedige herinnering.Menige oudere Zandvoorter voelt dan even met pijn in het hart hoe dat stukje jeugd- herinnering voor goed is verdwenen,hoe het plaats moest maken voor het "nieuwe",dat echter nog steeds niet het dorps-eigene remplaceert...

Wie weet het nog als vroeger de laatste badgasten weg waren en de herfststormen het zand kolkend tegen de Strandweg op joegen? Dan wisten de Zandvoorters het al.Dan volgde de vaak koude lange winter met het traditionele ijsvermaak op de Strandweg,waar tientallen platte sleetjes op de ribbelende ijslaag naar beneden suisden... Halverwege was er een vrij dikke boomstam onder het ijs aangebracht.Deze noemde men de "Hors" en was alleen bedoeld om de stuurmanskunst van de Zandvoorters (vaak tot 80 jaar!) nog eens extra te beproeven....En als de vloed was opgekomen,men stond er gewoon op te wachten, dook menige slee met "bemanning" en al het fel

Floorde Bokkum met zijn vrouw Arendje

Onvergetelijk ijsvermaak op de vroegere Strandweg in het jaar 1934 Foto: Mevr. J.Dorsman-Loos

koude zeewater in tot grote (en weinig meelevende) hilariteit van de vele kijk- en lachlustigen.. Zo was dat vroeger vrijwel iedere winter in Zandvoort.Er is wat àf gelachen op die oude Strandweg...

De Rotonde kan de Zandvoorters nooit vergoeden,welke prijs hiervoor betaald is.De jonge Zandvoorters van vandaag weten niet beter dan dat het altijd zó geweest is.Zij hebben geen weet van de "plannenmakers",die het oude Zandvoort zo leelijk vonden... Ze hebben dan ook geen weet van de pijn,die het kan doen als wildvreemden- er heeft geen enkele échte Zandvoorter deel gehad aan de wederopbouwplannen- gaan oordelen over de vormgeving van je bloed-eigen dorp!

We hebben allemaal wel eens van "gebakken peren" gehoord? En daar kan je dan mee zitten. Zelfs op de Rotonde!

J.J.Koning.
Schelpenplein 14

De baker: je weet maar nooit!

Genootschap „Oud-Noordwijk"

Van onze Noordwijkse vrienden ontvingen we de navolgende bijdrage voor ons nieuwe orgaan:

Het Genootschap "Oud-Noordwijk" werd in 1962 opgericht en kon kort daarna in het (huur)-bezit komen van de enige overgebleven binnenduinse hoeve,die Nederland nog rijk was en staat aan het Jan Kroonsplein 4 in Noordwijk aan Zee.

Het aantal leden schommelde de eerste 15 jaar om de 500,tot het moment,waarop het G.O.N. een eigen kwartaalblad ging uitgeven, n.l. "de Blauwdotter".Een andere term voor "drankneus",afkomstig uit het naburige Katwijk....

Binnen enkele jaren steeg het aantal leden tot ca. 1400,waarmee het G.O.N. de grootste vereniging van Noordwijk werd! De plotselinge groei had behalve kwantiteit ook kwaliteit tot gevolg.Er ontstond een bloeiende afdeling "Modelbouw" met ca. 15 hardwerkende en trouwe leden,die elk jaar een schaalmodel (1: 20) aflevert voor het museum.Een prachtige bomschuit,een zeillogger en dit jaar een roeireddingboot waren tastbare gevolgen van deze activiteit.Ruim een jaar geleden startte bovendien een afdeling "klederdrachten",mede met de Zandvoortse klederdracht-toneelgroep van "De Wurf" voor ogen. De eerste show,voorjaar 1981,had zoo'n succes,dat tallozen de zaal niet in konden.... Daarom zal de algemene ledenvergadering van 1982 in de grootste zaal,die Noordwijk voor dit doel bezit,worden gehouden.Alweer in navolging van Zandvoort zal de groep ook een toneelstukje gaan opvoeren in aansluiting op een klederdrachten-schouw,waaraan 30 personen mee zullen doen.

Verder zijn er nog enkele werkgroepen in oprichting,zoals geschiedschrijving en dialect.

Bomschuit en klederdracht Noordwijk

Samenwerking?

Het is evenwel zeer moeilijk hiervoor geschikte en vooral gemotiveerde mensen te vinden. Misschien kan er door s a m e n w e r k i n g van de verschillende kustgemeenten écht iets tot stand komen op dit terrein want de tijd dringt: steeds meer oudere mensen ontvallen ons en het dialect dreigt uit te sterven.

Al met al bloeit het G.O.N. als nooit te voren en als laatste wens op deze plaats zou ik hier willen pleiten voor een meer intensieve samenwerking tussen Scheveningen, Katwijk,Noordwijk,Zandvoort en Egmond,plaatsen met een identiek verleden......

K.Kok.

Naschrift van de redactie.

Wat deze samenwerking betreft,aan ons in Zandvoort zal het niet liggen.Ook hier leeft deze gedachte al geruime tijd.

Agenda

16 April	-Optreden in Volendam t.b.v. Spoorwegen Duitschland.
23 April	-Optreden voor Genootschap "Oud Katwijk"
30 April	-Optreden in Huis in het Kostverloren,etc
9 Mei	-Vismaaltijd in tent (evenementencommissie).
22 Mei	- Festival Delden (District Oost).
10 Juli	-(streefdatum) Festival Zandvoort.
6-9 Aug.	-Festival Jodelgroep Zwitserland.

Correspondentie en copy uitsluitend aan de Redactie te richten.Ook voor mededelingen en advertenties.

Bankrelatie:Nutsspaarbank Z'vt,no.847407144

